

ROMANYA

Balkan ülkeleri arasında çok az araştırılmış olanlardan biridir. Bu ülkenin sınırları içinde 4 buluntu yerinden söz edebiliriz. Bunlardan ikisi Dobruca'da bulunmaktadır. Bir tanesi **La Adam**, diğeri ise **Hunedoara** mağarasıdır.

La Adam mağarası Erken Üst Paleolitik, Hunedoara mağarasında ise Mousterien tipte aletler bulunmuştur. Aletler çakmaktaşı ve kuvarsitten üretilmişlerdir.

La Adam Mağarası'nda dolgular içinde löslü tabakalar kolaylıkla birbirinden ayrılabilirler. Stratigrafisi önem taşımaktadır. Bu mağarada löslerin içinde taş aletlerin yanı sıra ele geçmiş olan geyik ve ren geyiği kalıntıları soğuk bir iklimin devamlı olmasına da zaman zaman var olduğunu göstermektedir.

Buda-Lespezi: Bistrita Nehri'nin kavuştuğu Seret Havzası'nda yer alan bir yataktır. Yerleşim seviyeleri arasında V. Tabaka M.Ö. 16.070 ve II.Tabaka M.Ö. 15.670'e tarihlendirilmiştir. %35 oranında Dinyester Vadisi'nden taşınmış çakmaktaşı hammaddeden üretilmiş dilgilerle, **Molodovien** ile eşzamanlı görünmektedir.

İstatistiksel ve tipolojik açıdan bakıldığında alet topluluğu Klasik Molodovien'den farklıdır. Özellikle taşkalemler, önkazıyıcılardan daha çoktur. Fakat düzeltili dilgiler arasında bazıları, bu grubun çok karakteristiği olan düz, kenarsal düzelti taşlılar.

Fauna ren geyiği ve atlardan oluşur. Tarihlendirmeler, alet topluluğu ve çakmaktaşının kökeni, Seret Havzası'ndaki Klasik Molodovien'in yayılımının bugünkü sınıрыyla belirtiliyor.

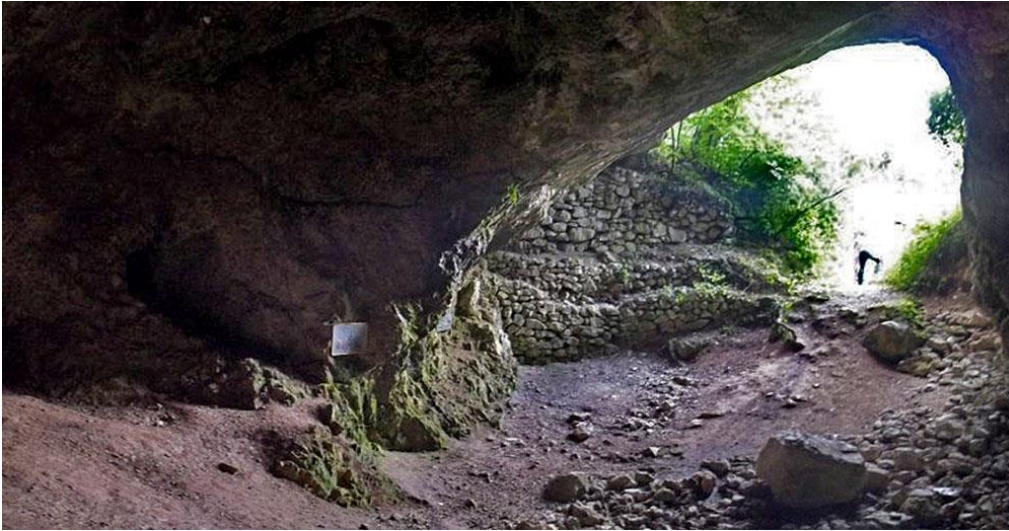
Buda-Dealul-Vici: Romanya'nın Seret Havzası'nda yer alan Paleolitik bir yataktır. Dinyester Havzası'ndaki "Molodovien"e benzerlik gösterir. Bu grup; düz sırtlı uçlar, sırtlı dilgicikler ve budamalı parçalar ile fazla önem verilmemiş kertikli uçlar (point a cran) ve dilgiciklerin oranı nedeniyle Buda-Lespezi'deki endüstriden daha eski görünmektedir.

Faunası sığırgiller ile baskındır.

MACARİSTAN

Çok sayıda mağara ve açık hava buluntu yerleri olan ve son zamanlarda prehistorik araştırmaların yoğunlaştığı bir Balkan ülkesidir. Bu ülkede bulunmuş ve kazısı yapılmış önemli buluntu yerlerine geçmeden önce ilk kez bu ülkede saptanan Szeélétien kültürü ve bu kültüre adını veren Széléta Mağarasını görelim:

SZÉLÉTA MAĞARASI: Bükk tepelerinde yer alan bu mağara 1906 yılında O. Kadic, J. Hillebrand ve M. Mottl tarafından kazılmıştır. 2,5-5 m kalınlığındaki en alt kahverengi killi mağara dolgusunda tipik olmayan ve sayıları oldukça az olan aletler bulunmuştur. Bunu izleyerek 3 m kalınlığında kısır yani steril bir tabakaya rastlanmıştır. Bu tabakayı izleyen daha üstteki tabakada ise Erken Szélétien tarzda küçük iki yüzeyliler ve Mousterien tipte uçlar ele geçmiştir. Yoğun bir düzelti taşıyan dilgiler ucundaki ön kazıyıcılar, sırtlı ön kazıyıcılar, geyik boynuzundan yapılmış alt kısımları delik mızrak uçları bulunmuştur. Bu Erken Szélétien tabakanın üstünde Erken Szélétien ile Geç Szélétien arasında bir geçiş oluşturan aletler bulunmuştur. Bunun da üzerinde Geç Szélétien vardır. 70 tane çok güzel iki yüzden düzeltili uç (Blattspitzen) ve uçlar bulunmuştur. Dilgi üzerine yapılmış aletler arasında taş kalem ve taş delgiler büyük bir oranda temsil edilmektedirler.

Blattspitzen: Almanca olan bu sözcük çeşitli yazarlar tarafından benimsenmiştir. Örneğin D. De Sonneville-Bordes blattspitzen ile ilgili olarak şöyle yazmaktadır: “Szélétien hiç kuşkusuz Mousterien blattspitzenlerden gelişmiş olan yaprak biçimli iki yüzeyle aletleri içerir”.

F. Bordes ise Quina tipli iki yüzden düzeltili kenar kazıyıcılar ile bu aletlerin benzerliğini ortaya koymuştur ve şöyle demiştir: “Bunlar daha çok Solutreen defneyapraklarına yaklaşan formlardır”.

Orta Avrupa’da oldukça kötü tanımlanmış bir Mousterien ile birlikte bulunurlar. Çoğunlukla düzeltileri yarı almaşıktır. Şöyle ki; uzun düzelti bir yüzde bir kenardan ve diğer yüzde öteki kenardan itibaren uzanır. Yassı kısımlar iki yüzeyden de daha kısa düzeltilerle kaplıdır.

SZÉLÉTIEN

İlk kez Széleéa Mağarası'nda saptanmış Üst Paleolitik dönem başlangıcına ait bir endüstri topluluğudur. Orta Avrupa'da yer almış olup bir yandan Chatel-perronien diğer yandan Fransa Aurignacien'i ile çağdaş görünmektedir.

Orta Paleolitik geleneğinin özellikle de levallois tekniğinin devamlılığıyla nitelenir. Szélétien endüstri önemli bir oranda kenar kazıyıcı ve görece az sayıda Üst Paleolitik tipte aletler içerir. Kemikten kazmalar Balaton Gölü çevresindeki **Lovas** Mağaralarının aşı boyalarının topraktan çıkarmak için kullanılmışlardır. Szélétien'in en özgün alet tipi, iki yüzden düzeltili yaprak biçimli uçlardır.

Bu aletlerin genel görünüşleri, Fransa'da çok daha sonraları ortaya çıkacak olan Solutreen parçaların proto tiplerini görmeye araştırmacıları yöneltmiştir. Ancak bu hipotez taraftar bulamamaktadır.